

להוריד את רמת המחיה של המונים, כתרוסה למשך המדינה.

אולם אידיאולוגיה מכאן, ואינטרס מכאן. אחדות העבודה היא קודם כל מכשיר פוליטי של הקיבוץ המאוחד, המעוניין במחינה כלכלית בקירבה לשלטון, העסקנים העירוניים של המפלגה, השייכים לאגף השמאלי, התנגדו תמיד להצטרפות.

הדבר החריף, כאשר יום שר-האוצר את מלחמת החובה. במפלגה גברו הדעות למען יציאה מן הקואליציה. רעיון המלחמה היה הזדמנות מצוינת ליציאה מכובדת, על סמך עקרון של הגנה על הפועל.

אלא שנתערר קושי קטן. הקושי: היוזם הרשמי של רעיון מלחמת החובה היה דחאק שר אחדות העבודה, יגאל אלון. האיש ששיכנע אותו ליוזם את הדבר: שר אחות העבודה, יצחק בן-אהרן.

מי רוצה להיות שר? המפלגה, ש מצאה את עצמה במבוי סתוסי, סתם, רגזה מאוד. בן-אהרן, המכיר בערך עצמו, והמסוכנע כי יכול היה להיות שר-אוצר טוב יותר מאשר לוי אשכול, הסיק את המסקנה המכובדת, התפטר.

איש לא התלהב להיות יורשו. ישראל ברי יהודה, שהצטיין בשעתו כשר-הפנים, בא בחשבון כשר-העבודה, אך אלון לא היה מוכן לעבור למשרד-התחבורה. ישראל גלילי, שמעולם לא היה שר, אף שהוא האיש החזק של אחדות העבודה, לא התלהב גם הפעם. משה כרמל וזאב צור מתנגדים שני הם לעצם הישיבה בממשלה הזאת (ראה תצפית).

תמיד מאשימים את עסקני ישראל שהם נדבקים לכסא. הפעם ממתין הכסא לעסקן.

ההסתדרות

מוהל מחפש תעסוקה

סדני העבודה בכל הקיבוצים צמאים לידים עובדות. לגבי חבר קיבוץ אושה, חילי כ"ץ (54), המצב שונה: עבורו חיפשו בשבוע האחרון עבודה. כי סידור העבודה האמיתי של חילי אינו נעשה בקיבוץ — אלא במפא"י, לה הצהיר אמונים ערב ה בחירות האחרונות, שעה שתקע סכין בגב מפלגתו הפרוגרסיבית, עזב אותה בהפגנת תיות, הצהיר מעל דפי העיתונים היומיים שלא יצטרף למפלגה הליברלית.

התמורה המהירה גררה אחריה מינוי מפתח: מנהל החברה ההסתדרותית הייתה השבוע הסתבר שבתפקיד זה לא ישאר חילי כ"ץ עוד זמן רב. הוא מחפש משרה אחרת. כי חברת הימה, אליה בא חילי כדי להצילה מפירוק, עמדה השבוע בסכנת התחלשות. הצהרה מתאימה. החברה לבגית אריות, שהוקמה במפרץ חיפה עוד לפני שנים רבות, התמחתה בבניין ספינות לא גדולות, ששירתו את צי הדיג העברי והישראלי שנים רבות. כאשר הוקם נמל הקישור, עברה חברת הימה לנמל, התכוננה להרחיב את תחום עבודתה והיקפה.

אך לחברה ההסתדרותית השאפתנית קם מתחרה רציני: בחסות שר-האוצר לוי אשכול, הוקמה לפני שנים אחדות, חברת מספנות ישראל, שגם היא התעלתה לכבוש את שטח בניית הספינות והאניות.

בחסות ידיו, איש סולל-בונה לשעבר הלל דן, נכנס חילי כ"ץ לפני כארבע שנים לנהל אותה חברה, פרש עם ירידת קרנו של איש חסדו, כשהלה הסתכסך עם פנתס לבון. חילי המשושם וגבה-הקומה חזר ל-קיבוץ אושה, אותו עזב שנתיים לפני כן. נבחר מייד לתפקיד מוכיר הקיבוץ, אולם הצהרה הבחירות המפורסמת שלו עוררה מורת רוח בין חבריו.

אך האיש יליד רומניה, שהיה בזמנו חבר מפ"ם ואף הואשם בסטיות שמאלניות לפני שהפך מרוגרסיבי, לא נרתע גם ה פעם מפני המעבר למפלגה חדשה. כידיד טוב של אלמוגי נהנה מתשומת לבם של אנשי ההסתדרות בחיפה, כשחיפשו עבור האיש הסימפטי והנמרץ תפקיד מעניין.

באותה תקופה, לפני כשנה, החלה חברת מספנות ישראל, בה הושקעו 20 מיליוני לירות, לדרוך על יבולתה של הימה. הסכין בין האוצר וההסתדרות נסתים ב-הסכם, לפיו תבנה הימה ספינות הקטנות מ-250 טונות. אך אשכול רצה לחסל את החברה ההסתדרותית וההסכם הופר על-ידי מספנות ישראל. אז הוצק חילי לנהל מחדש את החברה.

מי ישרם? הצעד הראשון נסתיים בי ניצחונם האישי. כאשר הודיעה חברת צ"ם שהיא מתעתדת לבנות 12 אוניות בהולנד, מיהרה מספנות ישראל להודיע שהיא תקבל חלק מהספינות. כ"ץ, שהתמרמר על שלא שיתפו את חברתו בהסכם, טס להולנד, חזר כשבידו חוזה לבניין שהיים מה אוניות.

אך כחנת החיסול לא ירדה מהפרק. אשכול, שמינה את איש אמונו קלמנטובסקי לניהול החברה הממשלתית, היה זקוק ל-עשרים מיליון לירות כדי לעשותה רגטי-בילית. אפשרות אחרת הייתה: המספנות יבלעו את הימה. לכך התנגדו שני גורמים פועלים: מצד אחד פועלי הימה ומצד שני מועצת פועלי חיפה.

הפועלים התנגדו, מאחר שתנאי עבודתם היו טובים לעין ערוך מאלה של עובדי מספנות ישראל והם חששו שכל הזכויות הנוספות יאבדו להם עם האיחוד. התנגדותה של מועצת-פועלי-חיפה ביטאה, למעשה, את התנגדות ההסתדרות הכללית, שלא ששה לאבד עמדת כוח כלכלית זו.

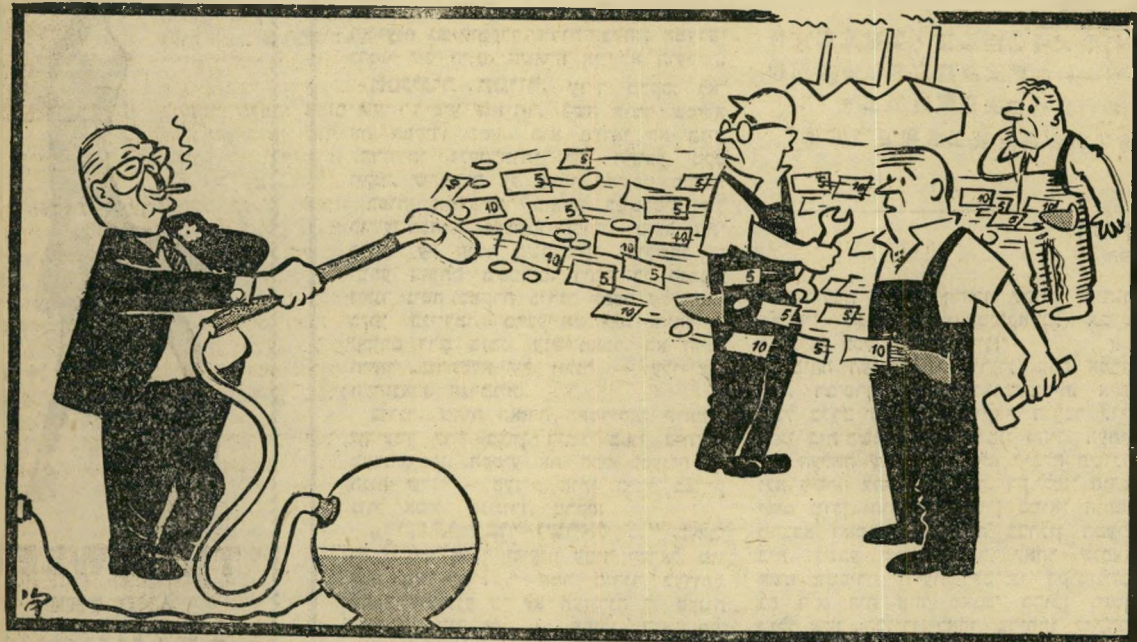
אשכול לא ויתר, הציע שחברת העובדים,

מערבת-הריגול המצרית בקפריסין מתרחבת והולכת, אחרי שלא עלה בידו עבד אל-נאצר לשכנע בקיץ שעבר את הבישוף מאקאריוס, בשיחות סודיות, לנקוט קו אנטי-ישראלי, הצליח להשיג מהבישוף הסכמה לפעולת שירות-המודיעין המצריים בקפריסין. שירותים אלה פועלים בעיקר נגד הבטיסים הבריטיים, מרגלים כמעט בגלוי אחרי היחידות הבריטיות ומארגנים הפגנות נגדן.

הסיכוי האחרון להחזרתו הקרובה של יוסלף שוחמאכר תלוי במאמציו של גרעין האוזנר בחוץ-לארץ. זוהי המטרה האמיתית, והנסתרת, של נסיעת היועץ המשפט לארצות-הברית, שנועדה, כביכול, למתן הרצאות. למעשה ניסה האוזנר לנהל משא-ומתן עם החוגים האדוקים הקנאיים להבטחת חסינות לחוטפים במקרה שהילד יוחזר.

יתכן כי אחדות העבודה תצא מן המבוך של התפטרות יצחק בן-אהרן על-ידי יציאה מן הקואליציה. השיטה, שכמה מעסקני המפלגה דוגלים בה: הגשת תוכנית כלכלית שלמה ומקיפה, בת עשרות טעמים, מתוך הנחה שמפא"י תטרב לקבלה. המפלגה תתנה במקרה זה את הסכמתה למלווה-חסכון בקבלת כל שאר הטעמים, תביא להתנגשות מכרעת.

בשבועות הקרובים תעמוד הכנסת בסימן ההתנגשויות היוזמות בין חרות ובן-גוריון. אחרי שבן-גוריון העליב את בגין ברמיזים סתומים, החליטה חרות לעבור להתקפה-נגדית, למר את חייו של ראשי

צו השעה הוא לספוג את אמצעי-התשלום

הממשלה. הזדמנות קרובה: התקפות של חרות על משרד ראש-הממשלה, כאשר יעלה תקציב המשרד לדיון בכנסת.

מפ"ם, מק"י והליברלים עשויים להסכים לדחיית הדיון על הצעותיהם לתיקון חוקי-המדינה, עד אחרי עירעורו של אהרון כהן. תנועת החרות, הפוסחת עדיין על שני הסעיפים, תימנע מהצבעה אם הדיון יערך לפני כן, מתוך טענה מוסעית כי הדבר הוא, טוב יודיעה, שלוש המפלגות האחרות יסכימו לדחייה, בתנאי שחרות תתחייב במקרה זה להצביע בעד שינוי החוק.

החלה תחרות בין כל המפלגות על זכות-ראשונים בחקיקת חוקה. בעוד הליברלים מסכסים עצה בעניין זה, עשויה חרות להקדים את כל האחרים, להזדרז בהגשת הצעת-חוקה מלאה, דבר שעוד לא היה לו תקדים. מפא"י מצידה עלולה להתחכך, להוציא מן הגניזה הצעה ישנה, שהוכנה בשעתו על-ידי היועץ המשפטי דאז חיים כהן, ולהעלותה ראשונה.

במקרה זה יתרכזו סכסטי מפא"י בהשחיה, כדי למנוע קבלתה של חוקה. אחרים שעות-הקין, יבוא תורה של החופשה השנתית. אחרי שמפא"י החליטה לבטל את שעות-הקין של הפקידים, היא תחליט בקרוב לקבוע, תקרה למכירת החופשות השנתיות. ייקבע כי החופשה המכסימלית תהיה בת 19 יום, בעוד שכיום נהנים עובדי מדינה רבים, כגון רופאים מומחים ואחיות רבות, מחופשה של 26 יום בשנה.

הושגה פשרה בין מפא"י לבין יגאל אלון, על מינוי מנהל חדש לשרות התעסוקה, במקומו של זלמן מילשטיין. האיש: ישראל כרמי, איש מפא"י, הודיע כמתנגדו של מילשטיין מזה שנים. תמורת זאת הורה מרכז מפא"י לאיש מפא"י אחר, היושב במינהלת שירות התעסוקה, עמנואל רון, להתפטר מהמינהלה. במקומו יכנס איש אחדות העבודה. על-ידי פשרה זו מקווה שר-העבודה לרסן את מפא"י, שהשתמשה בעבר באופן חופשי במנגנון המסומק של שירות התעסוקה ובאפשרויותי הכספיות, לקניית בוזרים.

הממשלה תנקוט צעדים לחיסול מקלטי הטלביזיה בי ארץ, שמספרם כבר מגיע לאלפים, ושרבים מהם מוצבים במקומות ציבוריים. הנימוק האמיתי: מכשירים אלה מסוגלים כיום לקלוט רק תחנות ערביות, מקרבים את הציבור הישראלי לענייני ערב, הדרך המוצעת: הסלת מסיים כה גדולים על המקלטים, עד כי החזקתם תהייה בלתי-כדאית.

הבעל הפורמלי של הימה, תקנה רבע מניית מספנות-ישראל, תהפוך בכך לאחד מבעלי החברה החדשה שתקים בשעת אי-חוד עם הימה. הצעה זו קסמה להסתדרות. השבוע התיקיימו במסדרותיה העליונים דיונים רחופים בשאלת עתיד החברה. תהיה צורת התמזגותה של הימה במספנות-ישראל איוו שתהיה — ויילי כ"ץ יצטרך לחפש לו, כנראה, עבודה חדשה.

ריגול

מאסר ביום העצמאות

השבתני שאני מרגל בשביל ישראל! טען יהודי אמריקאי בבית-משפט גרמני. התובע הגרמני הכחיש זאת — והוסיף שגם ריגול למען ישראל הוא בחזקת ריגול למען מדינה אויבת.

האם השתמש בורגר בשם ישראל כדי להקל על עונשו? האם יעצו לו מפעיליו הקומוניסטיים מראש להשתמש בטכסטי זה? או שמה התחפשו המפעילים הקומוניסטיים עצמם כמרגלים ישראלים, כדי לפתות יהודים אמריקאים?

מדווח כתב "העולם הזה" בי גרמניה:

קרלסרוהה, 9 במאי 1962. בית-המשפט המחוזי בעיר, ביום-העצמאות הישראלי, שמ' חה גדולה במסדרונות בתי-המשפט, חיוך רחב על פני השוטרים הגרמניים, לבושי ה- (המשך בעמוד 8)

הבעלים הנוכחיים: הממשלה, וחברת צ"ם — חמישים אחוז כל אחת. אך מאחר שההסתדרות שותפה גם בצ"ם בחמישים אחוז, היא תהפוך לבעל הממשי של החברה המשותפת.